

Раздел 2:
Предприемаческа
практика –
Моделиране на
предприятие в КТИ

Тема 2.6.

Финансиране.
Възможности и
рискове

Автор(-и):

Цветалина Генова, Елена
Костадинова

Институция(-и):

Висше училище по
мениджмънт, България

Съфинансиран от програма
„Еразъм+“
на Европейския съюз

Подкрепата на Европейската комисия за изготвянето на настоящата публикация не представлява одобрение на нейното съдържание, което отразява гледните точки само на авторите и не може да се търси отговорност от Комисията за всяка употреба, която може да бъде използвана за информацията, съдържаща се в нея. Номер на проект: 2020-1-BG01-KA203-079193.

Този материал е част от учебното съдържание на програма за курс „Управление и предприемачество в културните и творческите индустрии“. Той е разработен в рамките на проект „FENICE: Насърчаване на предприемачеството и иновациите в културните и творческите индустрии чрез интердисциплинарно обучение“, който е подкрепен от програма „Еразъм +“ по ключова дейност Стратегически партньорства във висшето образование“.

Учебното съдържание накратко:

Програма ФЕНИС

Раздел 1: Мениджмънт и предприемачество в КТИ

Тема 1.1. Разбиране на КТИ. Междусекторно сътрудничество.

Тема 1.2. Креативност и иновации. Отговорност и етично поведение

Тема 1.3. Културни политики и институции. Интелектуална собственост

Тема 1.4. Предприемаческо мислене и процес

Раздел 2: Предприемаческа практика – Моделиране на предприятие в КТИ

Тема 2.1: Проектиране на бизнес за КТИ: изготвяне на бизнес план и представяне на бизнес

Тема 2.2: Продукт или услуга от икономическа гледна точка. Икономическа стойност. Продукт и услуга в областта на изкуствата. Културна стойност.

Тема 2.3: Пазар, конкуренция, потребление и брандиране в КТИ

Тема 2.4: Бизнес модели, системи, партньорства

Тема 2.5: Управление на екипа и на промените в КТИ

Тема 2.6: Финансиране. Възможности и рискове

Повече информация можете да намерите на уеб страница: <http://www.fenice-project.eu>

Декларация за авторско право:

Тази разработка е лицензирана под международния лиценз Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International License. Вие сте свободни да:

- споделяте - копирате и разпространявате материала на всякакъв носител или формат
- адаптирате - смесвате, трансформирате и надграждате материала

при следните условия:

- Признание - трябва да дадете подходящо признание на приноса, да предоставите връзка към лиценза и да посочите дали са направени промени. Можете да направите това по всякакъв разумен начин, но не и по такъв, който да предполага, че лицензодателят одобрява вас или вашата употреба.
- Некомерсиалност - Не можете да използвате материала с комерсиална цел.
- Сходно Споделяне - Ако добавяте, трансформирате или надграждате материала, трябва да го разпространявате при същите лицензи като оригинала.

Практически пример

Recycle Art Academy

(Наталия Николова, Наталинко)

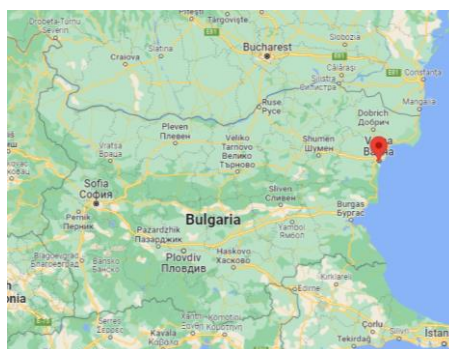
<https://recycleartacademy.bg/>

<https://www.facebook.com/recycleartacademy/>

✚ **Държава/ регион на дейност:** Варна, България

✚ **Област на КТИ:** Интериорен дизайн

✚ **Описание**

Наталия Николова (Наталинко) е независим творец и завършил преподавател по изобразително изкуство.

От 2012 тя е активно отдадена на творчески дейности за деца и младежи. Така тя открива посока, в която иска да се развива като творец – изкуство от рециклиращи материали (рециклиращо изкуство). През 2020 тя регистрира свое дружество, за да предлага на пазара декорации, мебели и текстил от отпадъчни материали и да организира творчески работилници за деца и възрастни за рециклиращо изкуство.

Желанието на Наталия да подкрепя осведомеността на широката общественост относно необходимостта от опазване на околната среда я подтиква също така да създаде своя фондация, наречена „Академия за рециклиращо изкуство“ (“Recycle Art Academy”), която в допълнение на провеждането на творчески еко-работилници и еко тийм билдинги, създава интериорни декорации за лични празници и събития, показвайки възможността за повторно ползване на много ресурси от ежедневието на едно домакинство. Освен това се ангажира с разнообразни проекти, за да промотира добавената стойност на изкуството като инструмент за повишаване на осведомеността и намаляване на негативния отпечатък от човешката дейност върху природата. Някои от дейностите на фондацията преминават линията на изкуството и дизайна, тъй като екипа участва регулярно в събития за обмяна на дрехи и книги, почистване на обществени площи и залесяване.

✚ **Маркетингов подход**

Ключовите думи в мисията на “Recycle Art Academy” са *изкуство* и *природа*. Мотото е “Спаси планетата/Новото Арт Поколение”. Така фондацията заема много

специфична ниша на местния пазар в гр. Варна и превръща своята търговска марка в уникална и разпознаваема.

Продуктите на "Recycle Art Academy" се предлагат онлайн – чрез добре организиран уеб сайт и фейсбук група с над 2300 последователи. Уебсайтът има секция за онлайн пазаруване, която предлага интериорни декорации, сувенири и творби от български артисти, а така също и изработка на продукти по поръчка и идея на клиентите. Организацията на обучение също може да бъде заявена онлайн.

Фондацията обаче не само рекламира дизайнерските си продукти, създадени от рециклирани материали, но също така търси доброволци и подкрепа за различни каузи и партньорства от хора със сходно мислене.

Работа в мрежа и сътрудничество от типа „приятел-за-приятел“ са много важни в промотирането на фондацията. Освен това, академията е подкрепена от Министерство на културата на Р България, което допринася за надеждността на организацията.

Все пак, академията разполага с физическо място, което функционира едновременно като ателие и място за провеждане на обучения.

Финансова ситуация (методи на финансиране, устойчивост на бизнес модела)

"Recycle Art Academy" е основано със собствените ресурси на Наталия Николова и подкрепата на приятел. В началото те предлагали творчески работилници за деца. След това, Наталия започнала да отделя повече време на собствените си дизайни от отпадъци и рециклирани материали. Реализирала малък младежки проект с подкрепата на Дирекция „Младежки дейности“ към Община Варна. На по-късен етап спечелва грант от Национален фонд Култура към Министерство на Културата на Р България, които използва за развитие на онлайн канали за дистрибуция.

Наталия се стреми да комбинира приходите си от бизнес дейности с публично проектно финансиране за да осигури устойчивост на своето творческо предприятие.

Основни фактори за успех и предизвикателства

Основните фактори за успех са уникалността на "Recycle Art Academy" за градската зона на Варна и високата социална стойност на фокуса на фондацията. Варна е третият по големина и развитие град в България, който разполага с млада и средна класа, добре образовано население, чувствително към екологичните и социалните проблеми. Богатият културен живот и целенасочената общинска подкрепа за много и различни културни проекти също допринасят като двигател на развитието преди 2020 г. (Варна беше град-кандидат за европейска столица на културата). Интересният образователен подход е признат от много училища и доставчици на обучение. В същото време

дизайнерските продукти на Академията имат висока художествена стойност и се търсят на пазара.

Въпреки това пазарът на ТПП във Варна не е толкова голям, за да осигури непрекъсната дългосрочна финансова жизнеспособност. Мерките за блокиране на достъпа засягат много фондацията, тъй като тя не може да предоставя творческите си работилници онлайн. В същото време покупателните навици на хората се променят по време на пандемията и много хора спират да инвестират в стоки от жизнения стил. Публичните средства бяха пренасочени и към други приоритети.

Планове за бъдещо развитие

Плановете за развитие се отнасят до разширяване на обхвата и броя на проектите, по които работи Академията, с цел постигане на по-добро въздействие на нейното мото и послание.